

БОЙЧУК А. А.

к. е. н., доцент

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

МЕЛЬНИК А. М.

магістрант

ПВНЗ «Хмельницький економічний університет»

АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

У статті розглянуто важливі питання автоматизації обліку на сучасних підприємствах. Уточнено значення організації автоматизації обліку для прийняття управлінських рішень. Зазначено окремі проблеми організації автоматизації обліку. Наведено характеристику найпопулярніших програмних продуктів, які використовують підприємства для обліку. Надано пропозиції з удосконалення організації автоматизації обліку для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, технічне забезпечення бухгалтерського обліку, інформаційна система, АРМБ, управління.

БОЙЧУК А. А.

к. э. н., доцент

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

МЕЛЬНИК А. М.

магистрант

ЧВУЗ «Хмельницкий экономический университет»

АВТОМАТИЗАЦИЯ УЧЕТА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ УКРАИНЫ

В статье рассмотрены важные вопросы организации автоматизации учета на современных предприятиях. Уточнено значение организации автоматизации учета в обеспечении аппарата управления информацией для принятия управленческих решений. Выделены отдельные проблемы организации автоматизации учета. Представлена характеристика популярных программных продуктов, которые используют предприятия для учета. Предложены мероприятия по усовершенствованию организации автоматизации учета с целью принятия обоснованных управленческих решений.

Ключевые слова: организация бухгалтерского учета, техническое обеспечение бухгалтерского учета, информационная система, АРМБ, управление.

BOYCHUK A. A.

candidate of economical sciences, associate professor

Private Higher Educational Institution "Khmelnytsky Economical University"

MELNICK A. M.

master's degree student

Private Higher Educational Institution "Khmelnytsky Economical University"

AUTOMATION OF ACCOUNTING AT THE ENTERPRISES OF UKRAINE

The actual questions of accounting automation at the enterprises of Ukraine have been considered in the article. The role of organization of accounting automation for the acceptance of management decisions has been clarified. The some problems for organization of accounting automation are considered in the article. Description of the most popular software products that enterprises use for accounting is presented. Suggestions for the improvement of accounting automation with the aim to make grounded management decisions are given.

Key words: organization of accounting, technical support of accounting, informative system, accountant workplace automation, management.

---

bo_antonina@ukr.net

Постановка проблеми. Перехід до інформаційного суспільства вимагає подальшого вдосконалення організації автоматизації обліку. Особливості організації автоматизації обліку

сучасних підприємств та недостатнє знання їхнім керівництвом завдань, які мають вирішуватись, викликають необхідність подальшого пошуку шляхів його вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розвиток теоретичних і практичних аспектів організації автоматизації обліку зроблено в наукових працях [1; 2; 3; 4; 5]. Проте питання організації автоматизації обліку залишаються актуальними.

Недостатній ступінь дослідження проблеми стосовно сучасних змін в економіці, наявність багатьох невирішених і дискусійних питань зумовили написання даної статті.

Постановка завдання. Метою статті є надання окремих пропозицій з удосконалення автоматизації обліку сучасних підприємств.

Для досягнення мети поставлено такі завдання: уточнити значення автоматизації обліку в забезпеченні апарату управління інформацією для прийняття управлінських рішень; розглянути окремі проблеми автоматизації обліку та запропонувати основні шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Комп'ютеризація обліку на підприємствах покликана підвищити роль бухгалтерського обліку як функції управління, тому що обчислювальна техніка з допоміжного засобу перетворюється на визначний фактор організації обліку, змінюючи не тільки його форму, але й технологію. Так, комп'ютерні системи бухгалтерського обліку як складові інформаційних систем автоматизації управління використовують єдину базу даних для вирішення оперативних підприємницьких та облікових завдань. При комплексній комп'ютеризації обліку та управління відмінності між фінансовим, управлінським, податковим обліком або між оперативним та бухгалтерським полягають в різних процедурах обробки інформації, що знаходиться в інформаційній базі даних підприємства торгівлі.

Сучасними підприємствами використовуються різні програмні продукти. Дамо загальну характеристику деяких з них. Найбільш розповсюдженою на підприємствах торгівлі є програма 1С: Підприємство 7.7, в якій присутні готові алгоритми та налаштування, що побудовані на базі SQL технологій. За допомогою цього програмного продукту можна підготувати звітні документи чи роздрукувати первинну документацію. Але програма 1С: Підприємство 7.7 не є гнучкою щодо вирішення окремих економічних задач. Основний наголос зроблено на розв'язання облікових завдань. Проте на підприємстві перед керівництвом стоять завдання не тільки фіксації звітних даних, але й економічний аналіз та прогнозування його подальшої діяльності, контроль складських запасів тощо.

Тому багато користувачів перейшли на нові програмні продукти – 1С: Підприємство версії 8.X. Це означає, що охоплено майже всі ділянки роботи виробничого підприємства середнього розміру, а саме такі: управління запасами, закупівлями й обладнанням; управління організацією виробничих процесів; управління оптовою і роздрібною торгівлею; управління відносинами з клієнтами; управління персоналом і грошовими коштами; бухгалтерський і податковий облік.

Проте навіть ця версія програмного продукту не забезпечує в повній мірі персонал інформацією для прийняття управлінських рішень, адже торгівля є досить специфічним видом діяльності, яка і потребує відповідно оперативних змін програмного забезпечення.

Отже, автоматизація бухгалтерський обліку як одна з найважливіших функцій управління має свої цілі та засоби вирішення. Це уможливорює при організації технічного забезпечення обліку розмежування різних функцій обліку з метою усунення дублювання розв'язування одних і тих самих задач. При виборі технічних засобів використовують типові проектні рішення з урахуванням специфіки і особливостей організації обліку.

Технічне забезпечення функціонує в умовах використання інформаційних обчислювальних мереж. Інформаційні обчислювальні мережі – це сукупність технічних, програмних та комунікаційних засобів, які дозволяють ефективно використовувати обчислювальні ресурси, побудувати гнучку і мережеву обробку облікової інформації. Мережі мають такі характеристики: динамічність, автономність, відкритість, надійність. Існують глобальні, територіальні, локальні мережі. Локальні мережі (ЛОМ) передбачають

розміщення та функціонування ПЕОМ на місцях виникнення інформації і взаємодію між окремими АРМБ, що здійснюються у міру необхідності. Територіальні ЛОМ призначені для спілкування з робочими станціями, які розташовані на великій відстані. Глобальні ЛОМ дають змогу доступу до інформації, а також сприяють взаємодії між професійними підрозділами, які розташовані на великих відстанях.

При організації автоматизації обліку необхідно враховувати такі фактори:

- склад облікових, контрольних і аналітичних завдань;
- інформаційну специфіку облікових, контрольних і аналітичних завдань;
- характеристику об'єкта управління (організаційну і функціональну його структуру);
- техніко-експлуатаційні дані.

Як відомо, вимоги, що ставляться до набору складу технічного забезпечення, включають в себе виконання одночасно ряду функцій на одному технічному засобі; рівномірне завантаження технічних засобів; зниження затрат на переобладнання; використання технічних засобів у режимі, близькому до нормального їх стану.

Особливого значення в організації автоматизації обліку набуває подальший розвиток і вдосконалення інформаційних систем підприємств із використанням нових засобів управління та сучасних технічних засобів. Роль та значення інформаційної системи в організації технічного забезпечення обліку в науковій літературі розглянуто досить детально, тому зупинимось на основних проблемах вітчизняних інформаційних системах обліку, а саме:

- питання адаптації обраної інформаційної системи до особливостей організації обліку певного підприємства, що вимагає додаткових грошових і трудових витрат;
- проблеми періодичного оновлення після адаптації типової конфігурації шляхом програмування;
- вартість інформаційних систем і додаткові витрати на абонентську плату за обслуговування [3; 4; 5].

Вирішення цих проблем, на думку авторів, можливе через використання комплексного підходу до організації бухгалтерського обліку в умовах автоматизованої обробки інформації шляхом комплексами завдань з обліку. Комплексний підхід в організації технічного забезпечення обліку через його інформаційне забезпечення [3; 5] і в сучасних умовах має реалізовуватися у вирішенні таких завдань:

- визначення ролі і місця бухгалтерського обліку в системі управління підприємством;
- класифікації типів комплексів завдань, а також завдань інформаційної системи обліку, контролю та аналізу;
- відокремлення ієрархічних рівнів, які вирішуються в інформаційній системі обліку, а також з'ясування характеру зв'язків між ними, елементами, комплексами завдань і завданнями;
- установлення умов і меж чинності інформаційної системи обліку;
- контроль і аналіз;
- побудова концептуальної моделі автоматизованої обробки облікової інформації;
- створення інформаційної мови бухгалтера, яка дасть змогу користувачеві працювати в діалоговому режимі;
- комплексний перегляд теоретичних і методологічних основ бухгалтерського обліку;
- системне вирішення завдань обліку, контролю та аналізу;
- використання засобів моделювання облікового, контрольного і аналітичного процесів;
- організація автоматизованої системи дослідження; прогнозування господарсько-фінансової діяльності підприємства;
- розробка сучасних засобів спілкування в діалоговому режимі з інформаційною системою обліку, контролю і аналізу;
- створення на основі комплексного підходу автоматизованої системи прийняття управлінського рішення.

Висновки. Використання лише ліцензованих продуктів, що користуються попитом на ринку інформаційних технологій є найбільш доцільним при організації автоматизації обліку.

Проведення обов'язкового попереднього навчання персоналу основам роботи з програмними продуктами, що впроваджуються, дозволить значно покращити ефективність автоматизації обліку.

Подальшими перспективами дослідження в даному напрямку повинно стати використання корпоративних інформаційних системи та розробка критеріїв вибору найбільш оптимального програмного продукту.

Список використаних джерел

1. Алексеева Н. Ю. Автоматизація облікового процесу на підприємствах роздрібної торгівлі: проблеми та шляхи оптимізації / Н. Ю. Алексеева [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=415>.
  2. Бойчук А. А. Сучасні форми бухгалтерського обліку та їх розвиток в Україні / А. А. Бойчук, М. С. Лисяк // Наука й економіка. – 2011. – Вип. № 1(21). – С. 68-70.
  3. Бойчук А. А. Використання інформаційного середовища управлінського обліку в системі менеджменту / А. А. Бойчук // Інноваційні технології для EURO – 2012 (Ч.2) : [матер. всеукр. наук.-практ. конф., 7-8 трав. 2012 р.]. – Хмельницький : УЕП, 2012 – С. 17-20.
  4. Бойчук А. А. Організація технічного забезпечення бухгалтерського обліку / А. А. Бойчук, В. О. Бойчук // Інноваційна економіка. – 2013. – № 4 – С. 289-291.
  5. Бойчук А. А. Організація інформаційного забезпечення обліку / А. А. Бойчук, В. О. Бойчук // Актуальні проблеми розвитку суб'єктів господарювання в умовах інформатизації та глобалізації економіки : [матер. всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 16-17 квіт. 2013 р., проведеної на базі ДВНЗ Прикарпатськ. нац. ун-ту ім. Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ]. – Тернопіль : Крок, 2013 – С. 225-226.
-